

Секція: ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Павленко К.С.

*Студентка 2 курсу, 1 групи, економічного факультету
Одеський державний аграрний університет*

Наукові керівники:

Лопотан Л.В.

*к. е. н., доцент кафедри економічної теорії і
економіки підприємства*

Одеський державний аграрний університет

Гінгін Л.П.

*ст. наук. співробітник відділу наукових досліджень
з питань інтелектуальної власності та маркетингу інновацій ННЦ
“Інститут виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова” НААН України*

АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ВИНОГРАДУ В ДП “ДГ “ТАЇРОВСЬКЕ”

Анотація. Здійснено аналіз показників собівартості 1 ц винограду та ефективності його виробництва в ДП «ДГ «Таїровське» Овідіопольського району Одеської області.

Ключові слова: виноградарство, собівартість, показники ефективності, аналіз.

Вступ. Багато століть для північного Причорномор'я виноградарство було і залишається однією з важливих складових сільського господарства. Виноград при своїй трудомісткості його вирощування завжди був ефективною, економічно вигідною, а в окремі несприятливі за погодними умовами роки, - страховою культурою [1, с. 19].

Постановка завдання. Виноградарство і виноробство України – пріоритетні галузі економіки, які спрямовані забезпечити потребу населення в специфічних продуктах харчування і отримати валютні засоби від експорту цієї продукції. А відтак, аналіз собівартості і показників ефективності виробництва винограду в агроформуваннях набуває важливого значення.

Виклад основного матеріалу. У системі показників ефективності сільськогосподарського виробництва собівартість продукції розглядається як один з найважливіших показників виробничої діяльності господарств, широке використання якого зумовлене тим, що собівартість тісно пов'язана з ефективністю виробництва, значною мірою визначає рівень останньої, дає об'єктивну його характеристику. Даний взаємозв'язок проявляється насамперед у тому, що собівартість відбиває головну вимогу ефективності виробництва – найраціональніше використання наявних виробничих ресурсів. Враховуючи вищевикладене, розглянемо динаміку собівартості 1 ц винограду в ДП «ДГ «Таїровське» за 2010 – 2011 рр. (табл. 1).

Таблиця 1

**Динаміка виробничої собівартості 1 ц винограду в ДП «ДГ «Таїровське»
Овідіопольського району Одеської області**

Роки	Собівартість 1 ц, грн.
2010	159,27
2011	237,99
2012	332,07
2012 р. у % до :	
2010	208,5
2011	139,5

Дослідження динаміки собівартості 1 ц винограду в ДП «ДГ «Таїровське» свідчить, що даний показник протягом останніх трьох років постійно зростає. Так, собівартість 1 ц винограду в 2012 р. зросла порівняно з 2010 р. в 2,1 рази, а порівняно із 2011 роком – на 39,5 %. Аналізуючи динаміку собівартості 1 ц винограду в ДП «ДГ «Таїровське» за 2010 – 2012 рр. нами розраховано такі показники: середньорічний абсолютний приріст собівартості 1 ц винограду - $\bar{A} = (332,07 - 159,27) \div (3 - 1) = 86,40 = 86,40$ грн.; середньорічні темпи зростання та приросту собівартості 1 ц винограду

$$\overline{T_{зр}} = 3 - 1 \sqrt[3]{\frac{332,07}{159,27}} \times 100\% = 1,444 \times 100\% = 144,4\%, \quad \overline{T_{пр}} = 144,4 - 100\% = 44,4\%$$

Розраховані показники свідчать, що за період дослідження (2010-2011 рр.) собівартість 1 ц винограду в ДП «ДГ «Таїровське» в середньому щороку зростала на 86,40 грн., або на 44,4 %. Середня собівартість 1 ц винограду в

ДП «ДГ «Таїровське» за 2010-2011 роки дорівнює 243,11 грн. ((159,27+237,99+332,07)/3).

Показники економічної ефективності виробництва винограду в ДП «ДГ «Таїровське» представлені даними таблиці 2.

Таблиця 2

Економічна ефективність виробництва винограду в ДП «ДГ «Таїровське» Овідіопольського району Одеської області

Показники	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2012 р. до 2010 р., %
Урожайність з 1 га, ц	29,88	48,74	49,47	165,6
Собівартість 1 ц реалізованої продукції, грн.	159,50	243,84	332,07	208,2
Ціна реалізації 1 ц, грн.	157,02	526,76	456,27	290,6
Прибуток, грн.				
на 1 ц	-2,48	282,92	124,21	х
на 1 га	-74,24	13789,65	6144,56	х
Рівень рентабельності, %	-1,56	116,03	37,40	х

Як свідчать показники таблиці 2 виробництво винограду в господарстві на протязі 2011-2012 рр. було рентабельним, за 2010 – 2012 рр. підвищується урожайність виноградних насаджень з 29,88 до 49,47 ц з 1 га, що і є основним фактором зростання рентабельності в підприємстві.

В 2012 р. порівняно із 2010 р. збільшується середня ціна реалізації 1 ц винограду в 2,9 рази при зростанні повної собівартості 1 ц винограду в 2,1 рази, це і зумовлює ріст прибутку від реалізації винограду з розрахунку на 1 ц та 1 га виноградних насаджень.

Висновки. За результатами здійсненого аналізу визначено, що важливим питанням підвищення ефективності виноградарства в ДП «ДГ «Таїровське» є обґрунтування та впровадження економічно вигідної технології виноградарства з низькою собівартістю продукції без втрати її якості.

Список літератури:

1. *Власов В.В. Проблеми виноградарства України та аналіз напрямів їх вирішення / В.В. Власов, Л.П. Гінгін // Аграрний вісник Причорномор'я. Серія: Економічні науки. – 2012. – Вип. 65. – С. 19 – 24*

